

Aan: De leden van de gemeenteraad en raadscommissies van Wassenaar

Datum: 1 september 2023

Betreft: Onderzoek naar minimabeleid

Bijlage: [Onderzoeksrapportage Purpose](#)

Geachte leden,

Wat is het gemeentelijk minimabeleid in Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg? Hoe ervaren de gebruikers de uitvoering ervan? En op welke manier kunnen de gemeenteraden het minimabeleid sturen? Dat heeft uw Rekenkamercommissie laten onderzoeken.

Aanleiding onderzoek

Gemeenten hebben een belangrijke rol in het bestrijden van armoede. Zij voeren wettelijke taken uit op dit gebied. Daarnaast ontwikkelen gemeenten initiatieven op het gebied van inkomensondersteuning en participatiebevordering.

Het onderzoeksonderwerp valt onder het thema 'sociaal domein'; één van de vier leidende thema's uit het [Onderzoeksplan 2023-2024](#) van de Rekenkamercommissie.

Doel onderzoek

Het onderzoek geeft onder meer inzicht in:

- het vastgestelde minimabeleid in de gemeenten Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg;
- hoe de gemeenten het minimabeleid uitvoeren en hoe gebruikers ervan dit ervaren;
- hoe de gemeenteraden op het minimabeleid en de uitvoering ervan (kunnen) sturen;
- verbetermogelijkheden.

Uitvoering onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd door Purpose. Van oktober 2022 tot en met maart 2023 heeft dit adviesbureau:

- documenten bestudeerd, zoals beleidsplannen, programmabegrotingen, jaarrekeningen, enzovoorts;
- gesprekken gevoerd met ambtenaren, hulpverleners en verantwoordelijke wethouders;
- gesprekken gevoerd met gebruikers van de minimaregelingen;
- de verzamelde informatie geanalyseerd en verwerkt, en daarover gerapporteerd.

Conclusies

Onderstaande conclusies treft u aan in de onderzoeksrapportage.

- 1) De vier Rekenkamercommissie-gemeenten hebben een compleet minimabeleid met doelen.
- 2) Inwoners die gebruikmaken van de minimaregelingen zijn er blij mee. Volwassenen missen een aantal minimaregelingen voor henzelf.
- 3) Het bereik van de minimaregelingen is redelijk stabiel door de tijd. Er worden echter nog veel mensen niet bereikt die wel in aanmerking komen voor de regelingen.
- 4) De minimaregelingen zijn bekender bij inwoners met kinderen en/of met een bijstandsuitkering, dan bij inwoners zonder kinderen en/of inwoners met een laag ander inkomen dan bijstand.
- 5) Inwoners hebben moeite met de hoeveelheid aan te leveren informatie om de ondersteuning te ontvangen; zeker als inwoners minder digitaal vaardig zijn of geen bijstandsuitkering hebben.
- 6) De jaarlijkse her-aanvragen voor sommige minimaregelingen veroorzaken stress en onbegrip bij inwoners.
- 7) Inwoners van Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg vinden dat de consulenten in Leidschendam-Voorburg niet klantgericht en vaak onbereikbaar zijn voor inwoners of hulpverleners. Ze ervaren weinig ruimte voor maatwerk.
- 8) Uitsluitend in Leidschendam-Voorburg wordt onderzocht hoe gebruikers het minimabeleid beleven.
- 9) In de vier gemeenten zijn de gestelde doelen onvoldoende SMART. Daardoor is het voor het college van B&W en de gemeenteraad moeilijk om op realisatie van de gestelde doelen te sturen.
- 10) De gemeenteraden worden actief betrokken bij het ontwikkelen en evalueren van beleid. Zij hebben via schriftelijke vragen en moties invloed op het beleid.

Aanbevelingen

Verzoek uw college van burgemeester en wethouders om:

- 1) vindbare, heldere informatie over minimaregelingen te plaatsen op de eigen website;
- 2) aanvraagformulieren te vereenvoudigen en/of te combineren en digitale aanvragen mogelijk te maken;
- 3) her-aanvragen te automatiseren en te vereenvoudigen;
- 4) de vaste aanvraagdatum per inwoner los te laten;
- 5) de informatievoorziening over minimaregelingen te verbeteren en daarvoor inwoners, hulpverleners en eventuele cliëntenraden actief te betrekken;
- 6) regelmatig onderzoek te doen naar de bekendheid en doeltreffendheid van minima- en participatieregelingen (o.a. op basis van de uitkomsten van de Armoedemonitor), en naar de beleving van inwoners;
- 7) de beleidsdoelen specifiek, meetbaar en realistisch te maken, door concrete activiteiten en indicatoren te koppelen aan elk beleidsdoel;
- 8) bij extern onderzoek uit te gaan van dezelfde indicatoren als in eerder extern onderzoek gebruikt zijn;
- 9) verhoging van de inkomensgrenzen te overwegen (net als andere gemeenten in Nederland);
- 10) te werken aan een klantgerichte cultuur bij consultants;
- 11) maatwerk te verlenen voor individuele inwoners (uitgangspunt is wat een inwoner nodig heeft);
- 12) het overleg tussen inkomensconsultanten en ketenpartners voort te zetten en verbeteringsuggesties te benutten;
- 13) aan te geven wanneer de aanbevelingen worden uitgevoerd en u op de hoogte te houden van de voortgang.

Bestuurlijke reacties

De colleges van B&W van [Wassenaar](#), [Voorschoten](#) en [Leidschendam-Voorburg](#) hebben een identieke reactie gegeven.

Zij bedanken de Rekenkamercommissie hartelijk voor de “waardevolle bijdrage”. De conclusies uit de onderzoeksrapportage worden door de colleges serieus genomen, “met name wat betreft de klantgerichtheid en bereikbaarheid van consulenten”. De aanbevelingen noemt men “waardevol” en “zeer behulpzaam”.

Het college van B&W van [Oegstgeest](#) heeft “met interesse” kennisgenomen van de onderzoeksrapportage. Zij constateert dat door het onderzoeksbureau veel werk is verzet.

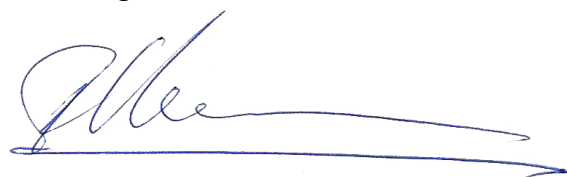
Het college is verheugd dat gebruikers tevreden zijn over het contact met consulenten en de snelheid van uitbetalen.

De aanbevelingen 2, 3 en 4 wijst zij geheel of gedeeltelijk af. Deze zijn volgens het college niet van toepassing.

Tenslotte

Wij gaan graag met u in gesprek over dit onderwerp.

Met vriendelijke groet,
Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'D. Kamermans', with a long horizontal flourish extending to the right.

Dolf Kamermans, voorzitter